

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken
 Egy hónapra 50— korona. Negyedévre 110— korona.
 Félévre 220— korona. Egész évre 440— korona.
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felolvasó szerkesztő és laptalajdonos
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
 (Debreczeni Első Takarékpénztár épületében.)
 Egy szám ára 22 korona.

„A munkásság fölemelésére törekszünk“

Szociáldemokrata és kommunista egy ugyanaz — Bernolák Nándor miniszter a munkás-kérdésről.

Homonnay Tivadar nemzetgyűlési képviselő tegnap tartotta választókerület közönségének óriási részvételével beszámolóját. A beszámolóban megjelentek Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi miniszter, Bernolák Nándor népjóléti miniszter.

Hegyeshalmi Lajos kereskedelmiügyi miniszter állott fel szólásra és a közönség hasszantartó tapsal üdvözölte. Ismertette a kormány programját, amelynek fontos pontja a kis- és kézművesek támogatása és a munkásság sorsának megjavítása. A munkássággal való megismerés feltétele az, hogy helyezzék keresztény és nemzeti alapra.

Megható volt a keresztény szociális eszmék hatására jellemző volt az a jelenet, amikor Kaich János

a vasmunkások keresztényszociálista szakszervezetének nevében bejelentette, hogy szociáldemokrata munkástársainak egy része felhatalmazta, hogy biztosítsa Homonnayt az ő bizalmáról is. Ez a bejelentés, mint a közönség és megértés jele viharos tetszést aratott. Ezután Bernolák Nándor népjóléti miniszter mondott nagy beszédet, melyben többek közt így szólt:

— A szociáldemokrata munkásság nagy részének közeledésében nagy jelentőségű eseményt látok. A magyar munkásság kezd érezni, hogy a mi politikai irányzatunk neki is kedvez s érzi, hogy nem az elnyomására, hanem a fölemelésére törekszünk. Amikor mi az ország népének jólétéért dolgozunk, lehetetlen, hogy a magyar munkásság ne álljon abba a sorba, a melyben mi állunk. A keresztényszociálista párt programjának alapelve az, hogy a gazdasági erő és az állam teherviselő képességének határait emelni kell a munkás-embereknek úgy a szellemi, mint a fizikai munkásoknak jólétét és élet-színvonalát.

Mi azonban a különbség a keresztényszociálisták és szociáldemokraták között. Ami a nemzetközi kapcsolatot illeti, nekünk is értékesíteni kell azt. A nemzeti szolidaritás mellett az emberi szolidaritás kiépítésére kell törekedni, testvérként kell szeretnünk egymást. El kell juttatnunk azonban azt a nemzetköziség, mely lábba tiporja a nemzet nagy tradícióit, mely kirántja az erkölcsi bázist az emberek lábai alól. Különbség van közöttünk a gazdasági kérdés tekintetében.

Mert mindaddig, míg a szociál-

demokraták a kommunista rend megvalósítására törekednek, addig az kell mondanom, hogy szociáldemokrata és kommunista egy és ugyanaz.

— Alkossunk intézményeket, amelyek a jólét emelésére alkalmasak. Én nem akarok holnap vagy holnaputánra jólétet hirdetni, de lesz még aratás, mert van vetés, mert van bű, hogy ez a vetés kikel. A munkásságnak biztosítani akarom jogait és emelni jólétét.

A szociáldemokraták elvi kérdésnek állították fel azt, hogy nem kell törődni a munkás hitéletével.

Volt idő, amikor úgy tünettek fel a keresztény eszmét, mint amely elidegenkedik a kultúrával, mintha már

erkölcsi tanokra nem volna szükség. Évszázados tapasztalatok mutatják, hogy kultúránk keresztényemlőin nőtt fel. Tanúi voltunk a kommunista erkölcsrendnek, amely szabaddá tette a gyilkolást, szabadszerelmet hirdetett, amely megszüntette az egyéni becsületet, az egyéni szabadságot. Mindezek ellenében állanak a keresztény morállal. A szociáldemokraták amoralizmusával szemben a keresztény morál bázisán kell felépíteni ezt az országot és ha a munkásság szereli hazáját, ha szívén hordja gyermekei jövőjét, mellénk kell sorakoznia.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt gyűlést a Szózat élénklése fejezte be.

Baranya felszabadulása július közepén várható.

A Vírradat írja: Jól értesült helyről kapott információ szerint Pécs és a bajor háromszög felszabadulása július 15-ikére várható. A belgrádi kormány intézkedésére a megszállott területeken működő jugoszláv hadsereg már megtették a szükséges intézkedéseket a kiűrésre.

Budapest n várják a jóvátételi bizottságot.

Budapest, jun. 14. (M. T. I.) Az entente jóvátételi bizottságának tagjai június végén érkeznek Budapestre. A bizottság részére a Royal-szállóban számos szobát foglaltak le, mert megérkezésüket hétről-hétre várják.

A miniszterelnök visszautasította Beniczky sértő kifejtéseit.

A menekült egyetemek elhelyezéséről szóló törvényjavaslat.

Budapest, jun. 14.

A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky elnök.

Mikovényi Jenő az igazságügyi bizottság előadója betejestette az igazságügyi bizottságnak a bírói oklevél képesítő hatályának kiterjesztéséről szóló jelentését.

Ezután napirend szerint a kolozsvári és pozsonyi egyetemek ideiglenes áthelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át. Szádeczky Lajos előadó ismerteti a törvényjavaslatot. Méltatja a pozsonyi és kolozsvári egyetem kulturjelentőségét, amelyeknek feladata a szomszéd államokkal szemben való kultur-fölényünk fenntartása miatt szükséges.

Magyarországon 6000 emberre jut egy orvos. Ezért az orvosképzést forsirozni kell.

Ruppert Rezső az ellenzék nevében örömmel szavazza meg a javaslatot.

Harmann Miksa a következő

szónok: A numerus clausus éppen azt akarja biztosítani, hogy a tanítás intenzívebbé tétessék. A numerus clausus nem gátolja az általános műveltséget, ez csak arra szolgál, hogy ne a diplomák számát szaporítsuk.

Kovács J. István: Népegészségügyi szempontból ki kell építeni a debreceni egyetem orvosi fakultását is.

Koszó István elfogadja a javaslatot.

Ezután Rakovszky István elnök napirendi indítványt tesz. A nemzetgyűlés legközelebbi ülése holnap lesz.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök áll fel szólásra. Nem voltam jelen, — mondotta — amikor Beniczky képviselő visszatérve előbbi fejtegetéseimre a kormányzó tiszteletdíjának tételeire újból kijelentéseket tett. Erre nézve a következő felvilágosítást adom: A képviselő ur német nyelven használta fel az alkalmat arra, hogy új témával

foglalkozzék, mely a kormányzó személyével közvetlen összefüggésben van. Először akkor tette, amikor mentelmi jogának bejelentését hozta a Ház elé. Másodszor akkor, amikor indítványt tett abban az irányban, hogy bizottság küldessék ki a Ház részéről, mely többek között megvizsgálná a volt fővezér számadásait, amelynek élén annak idején a mai kormányzó állott. Harmadszor abban a felszólalásában, amelyre utalok, amikor a költségvetés rendjét, a kormányzó költségvetését bírálta tárgyává tette. A kormányznak nem lehet semmi kifogása az ellen, hogy egy képviselő bármi tárgyat bírálta tárgyává tesz, ha ez a bírálta tárgyilagoss. Kijelentem, hogy a kormányznak semmi leplezni valója nincs, nem volt és nem lehet. Nem lehet az ellen sem kifogása, hogy valaki ugyszólván speciálisan képezi ki magát négyes kérdésekben. (Taps.) Azon ügyekben, melyek a kormányzó személyével szorosan összefüggésben állanak. Ez ellen nem lehet komoly kifogás akkor, ha a képviselő ur a kormányzattal szemben gyakorolja ezt a kritikát, mert hiszen alkotmányos felfogás szerint a kormányzó felelős minden cselekedetért és költségvetésért, nem lehet kifogása akkor sem, ha harmadik személyeket is bevon a képviselő ur, akik se nem felelősek, sem a kormányhoz nem tartoznak: amennyiben ezeket sértő módon nem aposztrofálják. Akkor sem lehet kifogás, ha a képviselő ur nem azzal a burkolt céllal teszi, hogy a kormányzó ur nevének tisztá paizsárasat freccsentsen. A tisztelt képviselő ur azonban felszólalásában, amelyben azzal a kérdéssel foglalkozott, a kormányzó személyével közvetlenül nem foglalkozott. Némi jóindulattal azt lehetne mondani, hogy kikerülte a támadásnak kényes mivoltát.

Beszédének tárgyi részére a pénzügyminiszter meg is adta a feleletet. Ami a személyi részt illeti, a képviselő ur pénteki beszédében erre a részre visszatért és kijelentette, hogy nem kívánta a kormányzó környezetét sérteni. Tovább menve, még egy kijelentést tett, amelyet szösz szerint felolvasok: tösszú emberek előszobázásáért most akarják magukat kárpótolni és a Ferenc József-korszak külső-égekben keresik a tekintély megalapozását és fenntartását, amiről valóban el lehet mondani, a német közmondást. Azt mondja a képviselő ur, kijelentem, hogy ez a passzus ő föméltósága kör-

nyezetében lévő tiszteket és tisztviselőket nem érinti.

Erre közbeszólt Zeőke Antal: Hanem?

Bethlen: Azt nem vagyok köteles megmondani, főleg Beniczky képviselő urnak.

Erre Zeőke visszaválaszol: Nesze semmi fogd meg jól!

Teljes tisztelettel bátor vagyok kérdezni a tisztelt képviselő urtól, hogy mire vonatkozik akkor ez a kijelentés, mert akkor beszédében beszélt a kormányzó környezetéről, amikor emiatt felelősségre vonták, kijelentette, hogy ez a kijelentés nem vonatkozik rá. Most hallottam és minden nyíltan gondolkodó férfi előtt világos, hogy ez a kijelentés csakis a kormányzó személyére vonatkozhatott és tartom összeegyeztethetőnek az a köteles tisztelettel, melylyel mindnyájan tartozunk a

kormányzó személyének, hogy valaki ilyen gunyos módon foglalkozzék a kormányzó személyével. Tovább ment a képviselő ur és egy szónoki képet használt. A tisztelt képviselő ur ezen megjegyzésére csak annyit bátorkodom megjegyezni, hogy a tisztelt képviselő ur nagyon túl érzékeny a saját személye iránt. (Ugy van.) Ezek nagyon kis dolgok a nemzet színe előtt és én azt hiszem, hogy senkinek eszéágában sincs ő ellen ezért bármiféle hajszát indítani, mert amint a képviselő ur magát kifejezte, ilyen nemes vád ellen tilalom van életbe léptetve.

Ami pedig a tisztelt képviselő ur üres és tartalmatlan kijelentéseit illet bátor vagyok megjegyezni, hogy magának szabad menlevelet nem biztosíthatunk akciójának további folytatására. (Éljenzés és taps.)

tud fenyegetni egyeseket azzal, hogy az országból majd menekülni kell. (Óriási zaj.) Beszédét alig tudja folytatni a nagy zajban, végül azzal fejezni be, hogy azt az elveteült támadás megvetéssel utasítja vissza. (Viharos helyeslés, taps.)

Az elnök ezután berekesztette az ülést.

Andaházy Kasnya a Ház óriási felháborodása közben feláll, szót kér, de minthogy az ülés már be volt reksztve, nem szólhatott.

Az egész Házban elemi erővel tört ki a felháborodás. A képviselők a padokat verdesik és szenvedélyesen kiáltoznak felé: Itt nem lehet kommunizmust csinálni. Menjen ki! Ki kell dobni!

A szenvedélyes tombolás közben a terem közepéről egy csomó képviselő Andaházy felé megy és kiáltoznak felé: Menjen ki! Ki kell dobni! Kommunista!

Bleyer Jakab, Huszár Károly, Ereky, Somogyi István és mások felhevülten gesztikulálnak és kiáltoznak felé: Zsidó-bérenc! Ki kell dobni! Ki vele!

Az irtózatos viharban Bleyer és Ereky odamennek a még mindig állva lévő Andaházyhoz: Menjen ki, kommunista!

Ereky baloldaltól belép a padsorba, ahol Andaházy áll és egészen közélről kiált rá és a tomboló vihar közepette megfogja balkarját és kezdi kitaszítani a padsorból.

Az elemi felháborodás vihara egyre tart.

Ereky Károly, miután a padból kitaszította Andaházyt, megfogja jobb karját és az irtózatos viharban

kitaszítja a baloldali kijáraton. Ereky képviselő ezután visszajön a terembe és ekkor a képviselők zajosán megélednek. A képviselők szenvedélyes hangon vitatják az esetet. Ereky szenvedélyesen kiáltoz: Egy zsidó képviselő sem bántja a keresztény irányzatot és egy keresztény hecsmérel!

A vihar még tovább tart. Ekkor Rakovszky az izgatott csoportnak odaszól:

— Az ülést már régen berekesztették!

Erre a képviselők csoportokban szenvedélyesen kiáltozva lassanként eltávoloznak az ülésteremből. A folyosón még egyre tart a tomboló vihar, csak lassanként csendesedik a Ház és a képviselők eltávoloznak az épületből.

Kasnya Bottlik József alelnökhöz fordult, hogy miért nem részesítette elnöki védelemben.

Bottlik azt felelte: Az eset az ülés berekesztése után történt. Akkor már le is jöttünk az emelvényről. Az ügyet azonban el lehet békésen intézni. A holnapi ülésen meg fogom adni a szót személyes kérdésben. Mindenesetre meg kell követnem a Házat, hogy ha azt a kijelentést tette, amelyet a képviselők hallottak. És akkor megfelelő formában te is elégtételt kaphatsz.

Kasnya: Én nem követem meg a Házat, mert nem mondtam olyat ami sértő volna.

Aztán Huszár Károly ment oda Kasnyához és figyelmeztette, hogy az egész keresztény párt hallotta, hogy mit mondott,

Vihar a nemzetgyűlés ülésén.

Andaházy-Kasnyát kiverték a teremből. — Dánér Béla interpellációja. — Miért nem került nemzetgyűlésbe a lágymányosi gyilkosság?

Budapest, jun. 14.

A nemzetgyűlés keddi ülésén Dánér Béla, hajdumegye egyik kerületének nemzetgyűlési képviselője interpellációt terjesztett elő. Interpellációjának bevezető beszédében foglalkozott a keresztény magyarság spremációjának biztosításával. Ha az erre irányuló akció kilengéseket mutat is, az csak a gyermekbetegségnek természetes következményei. Krisztus si korbácsot kergette ki a kufárokat a templomból, a magyar faj sem hajlandó eltaposóit ölbe tett kézzel nézni!

Nem helyes, ha örökösen integritást kiáltunk az ellenségek felé, öklünket rázva, aztán pedig eltunyulunk.

A demokrácia és a jogegyenlőség szempontjából kíván rávilágítani a magyarság helyzetére. A napokban egy borzalmas gyilkosság történt Budapesten. Mindenkit megdöbbentett a lágymányosi tóból kifogott, borzalmasan feldarabolt hulla és mégsem került ez az eset a nemzetgyűlés elé! Miért? Azért, mert az áldozat keresztény volt, magyar volt. Nem hívták sem Landaunak, sem Kovácsnak! Ott tartunk tehát, hogy első és másodrendű polgárok vannak ebben az országban? Vannak olyanok, akik nem elég ha a független bíróság foglalkozik ügyükkel, hanem a nemzetgyűlésnek is foglalkoznia kell velük! Az elsőrendű polgárok elérték mindent a bíróságtól kezdve a kiviteli engedélyen túl egész addig, hogy nem elég, hogy esetükkel egy független bíróság foglalkozzék, hanem a nemzetgyűlésnek kell foglalkozni vele, megelőzve a nyomozást. A multkoriban egyik faluban verekedés volt, amely áldozatokat is követelt és egy szó sem esett a dolgról a nemzetgyűlésen! Amikor azonban a kávéházból kipofoztak néhány zsidót: rögtön a nemzetgyűlés elé került dolog!

Mindenütt ezt a megkülönböztetést látni. Azok, akik elő-

nyökben részesülnek, nem magyarok, hanem zsidók.

Andaházy-Kasnya közbeszólt valamit, amire Dánér Béla így vág vissza:

— Nagy örömmel venném, ha a képviselő ur a közbeszólásait nem diszmagyarban, hanem kájtánban tenné meg...

— Majd csuhának mondom el! — felelt Kasnya.

Erre a kiszólásra óriási felháborodás tört ki az egész Házban. Szendélyes közbeszólások viharzottak Kasnya felé minden oldalról:

Kommunista! Ilyet még zsidó képviselők sem mernek mondani!

Meskó Zoltán: A saktert küldöm hozzá! (Derűtség.)

Gunda Jenő (Kasnya felé): Mit akar a csuhától?

Kasnya (Dánér felé): Nemsokára eljön az az idő, amikor maga fog kivándorolni!

Az elnök rendreutasítja Kasnyát.

Ereky Károly: Szégyelje magát! A zsidó képviselők megtisztelnak bennünket azzal, hogy csendben hallgatnak meg, maga meg itt gyalázkodik!

Csernuss Mihály: Ki kell őt dobni!

Az elnök csak nagy nehezen tudja lecsendesíteni a zajt és Dánér Béla folytatta beszédét. Felhívta a nemzetgyűlés figyelmét a magyar tanári kart ért sérelemre. Kérdézi a kultuszminisztert, hajlandó-e orvosolni azt a visszasságot, hogy míg magyar tanár 30—35 évi szolgálat után sem juthat túl a VI. fizetési osztályon, addig Sebestyén Károly 25 évi tanársága után az V. fizetési osztályba soroztatott.

Huber János kér ezután szót Andaházy közbeszólásáról beszél.

Óriási felháborodás tört ki az egész házban. Szendélyes közbeszólások hallhatók: Kommunista! Ki kell dobni! Be kell csukni!

Huber János alig tudott szóhoz jutni, végre folytatta a beszédét: Én a nemzetgyűlés színe előtt az kérdézem. Andaházy képviselő urtól, hogy mi készül, mit tud, ha mez-

A jövő vasárnap az ifjuságé!

Június hó 19-én d. e. nagy ünnepélyek az iskolákban. Délután tornavers ny az összes iskolák részvételével.

Június hó 19-én, vasárnap d. e. ugyanazon órában, az összes debreceni iskolákban, fiúk és lányok tanárjaikkal és tanárnőikkel egyetemben imára kulcsolják össze kezüket. Sok fiatal, omlatlan kebelből felszáll az ima az Egek Urához, azért az ezer éves hazáért, amely a miénk volt s melynek drága részét önhibánkól kerültek a martalócok kezére. Távolságon, hegyeken és völgyeken át, lehetetlen hogy meg ne érezzék a rabigában szenvedő testvéreink északon, délen és keleten a székely végeken azt, hogyha az öregek közönybe is borulnak, fiatal szívek belsejében a hazafiasságnak, az erős elhatározásnak, tettekeszségnek oly kipusztíthatatlan érzetei vernek gyökeret, melyen erőt nem vehet majd semmiféle hatalom. Legyen ez némi kárpótlás szenvedéseinkért és győrelmeinkért. Vasárnap d. e. a magabaszáló csendes ünnepi aktsa. Nem lesz iskola Debrecenben amelyik nem áldozna a megváltás gondolatának, nem lesz iskola, ahol súlyos kötelességére ne figyelmeztetnék az ifjuságot.

Délután az összes debreceni középiskolák növendékei nagy aranyu tornaversenyen mérik majd össze erejüket. Mikor először a Székely társaságban felmerült a verseny eszméje, a jelenlevők kételkedtek a lehetőségén. Eanyi iskola, annyai igazgató, annyai fenntartó, annyai külön érdek, — nem lehet összehozni, az volt az általános vélemény. És mégis, az iskolák tanárai és igazgatói élükön a főigazgatóval néhány

nap alatt a lehetetlennek látszó megcsinálták, a tervet formába öntötték és ma már gondosan elrendezett munkamegosztással, tulvanok minden nehézségen. Megmozdult a társadalom is, segítő kezét nyújtott a hadsereg, már készítik lelkes hőnlányok a győztes intézet jutalmazására a gyönyörű selyemzászlóit és gyöngéd ujjak himezik bele a finom selyembe e jelmondatot: „Egész Magyarországért élünk és halunk!”

Igen vasárnap délután erre a jelszóra esküszik fel a debreceni magyar ifjuság. Te nehezen meginduló debreceni lakosság az ifjuság e szent fogadalmanál sem akarsz megmozdulni? Vétkezel, ha közönnyel nézzed gyermekeid szent hevületét! Érezted, hogy napi nyugón, ügyes-bajos dolgokon feülsz, van valami a mi szárnyat ad a léleknek és nyugodt lekiismeretet gyermekeid csillogó szemébe nézni. A mult értse meg a jövőt, mert ott a debreceni keresek, alkalmazottak sporttelepén a magyar jövő bentja ki szárnyait. A fiatalok megfeszülő testében, izmaiban, mozdulataiban, nemes versenyében ösök ereje, elszántsága kel életre, az az erős, hősi elszántság amely hazát szerzett és a hazát ennyi bajon és vészen át ezer évig meg is tartotta és amely ma a régi Magyarország visszacszerzésének egyetlen lehetősége.

Az ifjuság tornaversenyének szent fogadalomtételeknek adjon méltó keretet Debrecen egész közönségének meleg együttérzése és tömeges részvétele.

A Tisza-gyilkossági pör. Dietz v. főkapitány kihallgatása

A Tisza-gyilkossági pörben Gadó István elnök ma folytatta Dietz Károly volt főkapitány kihallgatását.

Elnök: Nyilatkozzék arról, hogy Naphegyi Mihály, Vidder, Faragó és Deutsch tanukihallgatását ön végezte-e először?

Tanu: Nem. Deutchot nem ismerem, nem is láttam.

Elnök: Van-e arról tudomása, hogy a Baloné féle emlékkönyv hogyan került bele a nyomozás adataiba?

Tanu: Ez előttem teljesen ismeretlen volt. Paksy nem tett előttem erről nyilatkozatot. Az én nyomozásomban nem fordult elő, a 100,000 koronás jutalomlevél sem. Mi foglalkoztunk az alábbi kérdéssel, vajon Friedrich István Pesten volt-e vagy sem. Kihallgattunk egy tanut a „Nép” című lap volt szerkesztőjét, az mondta, hogy a lánchídi csata után 29-én felkereste Friedrichet, de nem találta a lakásán, 30-án dél tájban találkozott vele a mátyásföldi villamos megállónál, de azt nem tudja, hogy Friedrich Pestről jött-e vagy Pestre ment, 30-án estére nézve olyan egyéneket hallgattunk ki, akik azt állítják, hogy Friedrichel mentek a Keleti pályaudvar felé, ekkor értesültek, hogy a Keleti pályaudvaron egy menetszárad megtagadta az engedelmességet. Friedrich elszaladt tőlük, hogy bemegy a pályaudvarba. Később ismét találkoztak vele és ekkor Friedrich panaszkodva mondta, hogy az éjszakát Pesten töltötte és hogy milyen sok munkája volt.

Dobóra vonatkozólag ismételt kijelenti, hogy ez több ízben dicsékedett a gyilkosságban való részeséggel.

A tanuhoz még Polónyi és Bakcsay védők intéznek kérdéseket. Ezután Láng Sándor magánhivatalnok kihallgatására kerül a sor. Október 31-én este Fényes László azt mondotta a Royalban, hogy gazemberek, vérrel szennyezték be a forradalmat.

Dorogi Ervin ügyvéd a következő tanu. Elmondja, hogy a lánchídi csatát követő napon a Mátyás-földön Friedrich betegesen feküdt. Azt mondja, hogy nem tudja, hogy Friedrich a következő napon bejött-e Pestre vagy sem.

Immerglück Károly fővárosi tisztviselő vallja, hogy október 31-én hat és fél hét között a századparancsnokságon járt. Dobó azt mondotta neki, hogy az előbb küldték „haza” Tiszát.

A tárgyalást holnap folytatják.

Tőzsde.

Zürich, jun. 14. A zárlatkor a magyar korona 22 és fél.

Budapest, jun. 14. Valuták: Napoleon 880—860, angol font 1000—1005, dollár 265—264, francia frank 2110—2080, lengyel marka 23¹/₂—23, marka 363¹/₂—371, lira 1300—1325, osztrák korona 38, rubel 60, lei 391—388, sokol 365—361 dinár 680—685, osztrák kifizetés 38¹/₁₀.

Gyöngyvirág krém
legjobban megóvja arcbőrét és kezét a
tavaszi szelek ellen
és kozmikum használatát
által. Készíti a
Megváltó gyógyszerár, Piac-u. 18.
Ugyanott minden bel- és
külföldipip-re szer kaphat.

Három bolsevik hadtest a Dnyeszternél. Benyomultak Besszarábiába.

Bécs, jun. 14. Az ukrán sajtószolgálat bécsi központja közli: Lembergbe érkezett jelentések szerint a Dnyeszter vonalán három erős bolsevik hadtestet állítottak fel. Budjoni lovas hadteste ugyancsak a román határ felé vonul.

Teljesen megbízható magánértesülés szerint az orosz had-erő egyes csapatokkal átlépték Besszarábia határát és benyomultak az ország belsejébe. A románok nem tanúsítanak ellenállást a benyomulókkal szemben.

Ujdonságok.

Fényes esküvő. Előkelő esküvő lesz csütörtökön Debrecenben. A debreceni uri társaságban nagy népszerűségnek örvendő Liszt Nandinét, dr. Liszt Nándor vármegyei tb. főorvos és neje Loyka Gizella leányát június 16-án, csütörtökön délelőtt háromnegyedtízkor vezeti oltárhoz, a Szt. Anna-utcai plébániái templomban gróf Teleky Sándor huszár főhadnagy.

A konfirmált leányok szövetsége június 19-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Kossuth-u. templomban ünnepélyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Közének: 37. dics. I. v. 2. Imádság: Karász Ilona. 3. Karének: „Jézus jó...” 4. Bibilamagyarázat: dr. Révész Imre lelkész. 5. Énekszóló: Bihary Rózsika, hegedűkíséret: Nagy Janka, Varga Ilonka, Mezey Ilonka, Szabó Ilonka, Demjén Margit. 6. Szavaltat: Mezey Ilonka. 7. A Konfirmált leányok Szövetségének ismertetése: Nagy István vallástani lelkész. 8. Karének: „Vezess oh Jézus engem...” 9. Imádság: Pogorisky Julia. 10. Közének: 179. dics. 10. v.

Keresztény szociálista szervezkedés A debreceni villamosvasút és a Debrecen-nyirbátori helyierdekű susut személynete tegnap gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy belépnek a keresztény szociálista pártba. Elnöknek Pospischi Dezső kocsi-meséret választották meg. A vezetőség többi tagjai lettek: alelnök: Dombi István, jegyző: Horváth Kálmán és Dede László, pénztárnok: Dvorák Bálint, ellenőrök: Völgyi Lajos és Csibi Antl.

Évzáró ünnepély a Tisza-Egyetemen. A debreceni Tisza-Egyetemen tegnap délelőtt tartották meg az évzáró ünnepélyt. Az egyetemtanács közgyűlését a Nagytemplomban tartott istentisztelet volt, melyen a város és a közhatalóságok képviselői jelentek meg. A kollégium dísztermében a Hymnus ének kíséreléssel kezdődött a közgyűlés, amely után Pokoly József rektor tartotta meg ünnepnyitó beszédét. Utána Ilyefalvi Vitéz Géza tanár, Márffy Ede dr. hatalmas tanulmányát olvasta fel a trianoni békéről. Pokoly József rektor emelkedett ezután szólásra és az egyetem elmuló tanlévének eseményeit vázolta. Tankó Béla dr. a tudás problémáját fejtegette. Végül a beérkezett pályázat eredménye felett döntött az egyetemi tanács s így találta, hogy a pályázatra Törös László IV. éves bölcsész Debreczeni gramatika c. munkája üti meg a kívánt mértéket. Az egyetem a mű kinyomatásához 1000 koronát szavazott meg.

Az Ébredő Magyarok hangversenye. Az Ébredő Magyarok vasárnap esti művészestéje is nagy siker jegyében zajlott le. Az Operaház legjelesebb művészei, a zenekarnak neves kiválóságai szerepeltek a műsoron. Pilinszky Zsigmond Wagner Lobengrin-jével és Csiky-

nek Késő ősz van című dalával és két szép kuruc dallal aratott sikert. Bessenyei Fábry Irma, a debreceni zeneiskola tanárnője. Liszt XVI. rapszodiáját zongorázta. — Zsamboky Miklós csellóművész egy magyar ábránddal és intermezzóval keltett nagy hatást. A Nádasy-Fülöp Kálmáné-Müller-Kollventz vonósnyegyes Beethoven egyik örökszép darabját játszotta. A zongorakíséretet Karácsonyi István, az Operaház karmestere és Mikus Csák István zeneszerző látják el. A műsor előtt a vasutasok Horthy-dalárdája a Riadi magyar! c. dalt énekelte. Horváth Károly az Éme. központi igazgatója prologot mondott. Dr. Csilléry András az álliberálistáknak a magyar társadalmat megmértelyező hatásáról értekezett. A szép számú díszes publikum meleg ovációkban részesítette a művészeket s a műsor többi szerenlőit is.

Emlékezés. Soha el nem muló fájdalomtól lesújtottan, de Isten bőséges megnyugodva tudatjuk, hogy felejtethetetlen jó gyermekünk, testvérünk, unokánk és unoka öcsénk legifjabb Vég Mihály ölete 12-ik évében véletlen baleset következtében 1921. június 13-án délután elhunyt. Drága kis halottunk földi részzeit 1921. június 15-én, szerdán délután 3 órakor fogjuk a ref. egyház szertartása szerint a Rakowszky utca 26-ik számú házuknál tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe végső nyugalomra helyezni. Végtség tételére rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket fájdalmas szívvel meghívjuk. Béke lengjen korán elhunyt hamvai felett! Bánatos szülei ifj. Vég Mihály és neje Vég Zsuzsanna gyermekei, illetve testvérek: Juliska, Katica, Józsika és Bözke. Nagy szülei: id. Vég Mihály és neje Jóna Zsuzsanna, öz. Vég Józsefné Molnár Zsuzsanna, Nagybatyjai és nagynénei: Vég József nejevel és gyermekével, Vég Mariska férjével Nagy Pállal, Vég Erzsike férjével Réff Sándorral, Molnár József és családja, számos közeli és távoli rokonok nevében is. — A temetést Csúrka „Kegyület” tem. váll. Kossuth-u. 8. rendezi.

Öngyilkosság ekrazittal. Különös módon vetett véget életének Lengyel Kálmán 74 éves nyugalmra zott vasutas Szabadkán. Egy ólomcsövet megtöltött ekrazittal, azután kézisatúval az asztalhoz erősítette és addig csavarta, míg az ekrazit felrobbant. A robbanás összeroncsolta az életuntak testét és az asztal fölött levő csillárt is pozdoriájá törte, az ablakokat összetörte. Lengyel levelet hagyott hátra. Azt írja benne, hogy a nagy nyomorúság, küzködés megtörte életerejét.

Árverés az állomáson. Holnap, f. hó 16-án, azaz csütörtökön d. e. 9 órakor a nagy állomáson, a belső fatéri rakodón egy kocsi harna szén és egy hor-dó petróleum kerül árverésre. Az árverelnj szándékozók figyelmét ezuton hívja fel a rakótárfőnökség.

Marólug a gyermek kezében. A közokrházba tegnap súlyos sérülésekkel szállították be Nádudvarról Kupa Rózsi 9 éves leánykát. A gyermeket a lelenc-ház nevelésre adta ki Szakáll Gábor nádudvari gazdához. Tegnap Szakálléknál nagymosáshoz készültek és a zsrosszódát

egy üvegben feloldva hagyták az udvaron. Kupás Rózsi azt hitte, hogy víz van az üvegben s felhajtotta a mérges folyadékot, amely a beleit összemarta. Allapota aggodalmas.

Lopják a zseborákat. A rendőrségen tegnap két feljelentés tettek óra lopásról, amely ugy-látszik mostanában igen hasznót hajtó mesterség lett. — Az egyik panaszos Kondor Imre Erős Lajos-utca 8. szám alatt lakos, aki értékes Doxa óráját az ágya felé akasztotta és egy ismeretlen tolvaj ellopta. — A másik panaszos Bauer Ida Rákóczi-utca 8. szám alatti lakos, akinek a tolvaj ezer koronát érő ezüst óráját lopta el.

Veszek vastag tükröket, kirakat üvegeket. Sipkovits, Sziv-u. 15. sz. Telefon 356.

Nyakkendők ujja alakítása: Simonffy-utca 5.

Kijátszák a törvényes rendelkezéseiket

„Az Est” és a „Világ”
A belügyminiszter a polgármesterhez

A belügyminiszter az államrendőrségi kerületi főkapitányoknak, Budapest főkapitányának és valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének szóló körrendeletet adott ki június 6-án. Ez a körrendelet Debrecen város polgármesteréhez ma érkezett meg. Következőleg hangzik:

Tudomásomra jutott, hogy az „Az Est” és a „Világ” című napilapok, amelyekről az utcai terjesztési engedélyt megvontam, a velük szemben foganatosított törvényes rendelkezéseket különböző módokon igyekeznek kijátszani. Így többek között akként, hogy egyes újságalrusítók nagyobb köteg lappeldnyokat az utca helyett kapualjak alatt vagy egyebütt bocsátanak áruba.

Tekintettel arra, hogy különösen az „Az Est” című sajtótermék kiadóhivatal részéről a kiadott rendelkezések kijátszására irányuló ilyen törekvések nemcsak az említett lapvállalat üzleti érdekét szolgálja, hanem felettébb alkalmasok arra, hogy a közönség szélesebb körében a hatósági rendelkezés tekintélyét aláássák, felkérem polgármester urat, hogy a saját hatáskörében a leghatározottabban intézkedni sziveskedjék az iránt, hogy az említett sajtótermékek megrendszabályozása tárgyában kiadott rendeleteim a fennálló rendelkezések szellemének megfelelően minden vonatkozásban szigorúan és pontosan végrehajtsanak.

Budapest, 1921. évi június hó 6-án.

A miniszter rendeletéből
Tomcsányi, miniszteri tanácsos.

Egy hónap múlva lesz itélet a Tisza-pörben.

Budapest, jun. 14. Gadó István, a Tisza-gyilkossági pör fő-tárgyalási elnöke következőleg nyilatkozott: Eddig már 200 tanut kihallgattunk és mivel elálltunk 150-nél több olyan tanu megidézésétől, akiknek vallomása lényegtelen, — még 150 tanu kihallgatása maradt hátra. Az ügy számításom szerint egy hónap múlva itéletre kerülhet.

Színház.

Szardán A bérletben: Debrecenbe kéne menni, operett.
Csütörtökön A bérletben: Egy szegény ifjú története, színmű.
Pénteken bérletben: Fekete lovas, színmű.
Szombaton bérletben: Az ördög mátkája.

A Csokonai színház jelentése.
Szardán A bérletben kerül színre „Debrecenbe kéne menni”, — Szigeti Jenő vendégfellépésével. Szigeti Jenő a szepesiglői gyáros szerepében ismételtlen feledhetetlen estét szerez a közönségnek. — Jó hangú fiúk és lányok 6—12 éves korig, a „Drótos tót” gyermek-kórusába f. hó 16-ig jelentkezzenek a színház titkárnál a délelőtti órák alatt. — Csütörtökön tisztviselés. Színpad kerül „Egy szegény ifjú története”.

Sport

Masz. Keletmagyarországi kerülete f. évi június hó 16-án délután 6 órakor ülést tart. Előadó.

Nyilttár.*

Műlép

kilogrammonként 400 kor.
És minden méhészeti felszerelés (Boczonádi vendéglő kaplárak) legjutányosabban kapható Hortobágyvidéki méhészeti r.t. Debreczen,
Apaffy-utca 22. szám, mint Boczonádi méhészete Ujpest képviselője.

E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések egyszeribeiktatása 10 szög 15 K minden további szó 1 K 50 f. — Vasárnap és ünnepi számok részére feladott apró hirdetés díja 10 szög 20 K, minden további szó 2 K

Levelezés

Negyvenhez
közelgő keresztény kereskedő segéd, családi hódosságra vágyik, ki magát hozzáillőnek gondolja, küldje bizalommal öszite sorait a lap kiadójába „késő tavasz” jelegére. 2925

Euv
jobb meztelenesű 21—22 éves iparos szegél hozzáillő fiatal leányval nosulesi szándékból óhajt megismerkedni kevés hozomány megkivántatik. Bárány jellegre kiadoba kerek 2954

Ajánlat

Mézerket
lécei és kaptárt készít Babint József asztalos Csapó utca 67. 2871

Euv
berendezés előadó Ertekezni Batthyány utca 2. sz. Főrel. 2946

Kovács
segéd felvétetik Hadházi ut 11. Magyar — 2956

Butorozott
szoba egyszerű két-ágvas különbejáratu. udvari kiadó. Késes-u. 10 sz. 2945

Borbélysenéd
állandó alkalmazást keres. Cim Apaffy utca 13. 2951

Uradalmi
spárgatök nagyban és kicsinyben. olcsó árban Schón. gyümölcskereskedő. Piac utca 6. sz. 2950

Háztartásban
iartás árva leány vagy özvegy. jobb családnál mint csakidátar azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 2947

Eladó
egy ebédőszekrény. asztal, székek divány. egy konyhai tükör. Arany Bikai mozi. volt buffet helyiség. I. e. 6. a. 2959

Menekült
özvegy urnó egy butorozatlan szobát keres. Közös konyha használattal. Lakbörösszeg magassága nem határoz. Közvetítők illó italalomban részeseülnek 2953

Manános
kedélybeteg urnó keres teljes ellátást Cim a kiadóban. 2767

Üzlet
forgalmas helyen elutazás miatt azonnal átadó Cim a kiadóban. 2958

Mindennemű
használt ingóságot vesz és elad Pribil. Csapó-utca 28. 1745

Féderes
ni talvira és szándlauffer kocsi eladó. Gyu. has kocsiért. Hatvan utca 34. 2957

Háztartásban
egédkező özves leány felvétetik. menekült előnyben. Schón. csemegeüzlet Piac utca 6. 2949

Üres
ládák ipari célokra eladó Schón. gyümölcsüzlet Piac utca 6. sz. 2948

Euv
ui keréknár eladó. Tanító utca 14. Megtekinthető 2—6 délután. — 2952

Máthéi János

bádogos- és szerelő mester
Csapó-utca 24. szám

Vízvezeték, fürdő, mosdó, angol-closet berendezéseket, csatornázás, bádogos munkákat és minden e szakmába vágó

új és javítási
munkálatokat szakszerűen, pontosan és jutányosan készít. Tel. 321.

Eladó a Hatvan-utcai kertben Góhér-utca 3 sz. a. ház

900 négyszögöl területű szőlő és gyümölcsös, 2 szobás, konyhás lakás, agusztus 1-én elfoglalható.

Felvilágosítást nyújt dr. Nagy István ügyvéd, Szent-Anna 8.

Dollárt,

leit, sokoltstb. legdrágábban vesz, tőzsdei megbízásokat

jutányosan eszközöl

Markovits

bankirodója, Piac-utca 63. Telefon: 565.

Eladó

60 hold szántóföld a Tamási pusztán. Felvilágosítást nyújt dr. Nagy István ügyvéd Szent Anna-u. 8.

Barnol hi detett

olcsó áraknál is olcsóbbankészítetett méretután előrangú fiom anyagból

ugy e pöt, mint eszmét. A fáradtságot megérdemi és ön meggyőződhetik, ha lemegy **Fabián**

Testvére
cipő- és csizma készítő műhelyben. Rákóczi-utca 71. sz.

Egy
szoba, konyha, sdeiz és fás kamarából álló lakásomat elcserelem ugyanilyenért. Honvéd-u. 13. 2932

Egy
jobb házból való fiatal-ember hentes és mészáros tanulóknak ajánlok. Cim a kiadóban. 2937

Egy
butorozott szoba konyha használatú kiadó. Cim a kiadóban. 2941

Házhoz
ajánlok varni. Cim a kiadóban. 2916

Horváth
Lajos kárpitos Csapó és Rákóczi utca sarok (Juhász ház) házaknál is dolgozik. 2923

Kárpitos.
paplanos munkákat legjutányosabban vállal Erdős Sándor. Kész divány, hencser kapható. Simonffy 11. 2818

Ezer
koronát fizetek annak, aki egy szoba, konyhás lakást ajánl vagy átenged, nem baj ha polokás is. Rádhonyi Gábor polokairtó Cegéd-u. 18. Poloska írtást felelősséggel vállalok. 2944

Izletes
házihoz bentékezésre és kihordásra szolid arak mellett kapható. Varga-u. 28. 2929

Búka,
tőgyfa, vargafa, aprítva vagy szában mázsánként önként, vagono ként olcsó napirón beszerezhető Uno tűzfatelep r.t. Ispólytelep 1. Telefon 779. 2929

Műhímezés
plüssé, guwré, Péterfia-utca 25 szám készülnek Ivánviné 2823

Kereslet

Aranvat-észőt.
brilliansat, zálorcédutákat vesz meghívásra házhoz is elmegy Steiner Mihály. Hatvan-u. 2. sz. udvarban. I. em. 1

Butorozott
vagy a nélküli szobát keresek Ajánlatok „Tancsós” jellegre a kiadoba. 2897

Szakácsnő
aki a főzés minden ágában jártas és izletesen tud fizni. nagyobb számu urí családhoz felvétetik Csak olyanok jelentkezzenek, akik nem változó természetűek és a jó helyhez ragaszkodnak. állandóan szeretnek egy helyen maradni. Cim a kiadói-vatalban. 44

Euv
jó írású kisasszony műszaki irodában felvétetik. Műszaki iroda jelegre a kiadóban. 49

Szontatás
dajka kerestetik urí házhoz. Cim a kiadói-vatalban. 39

Idősebb
asszony két kis gyermek mellé felvétetik aki a háztartási dolgokat is végzi. Cim a kiadói-vatalban. 40

Elveszett
10-én bőr notesz katonai ókmémvokkalk kérem a hecsületes megtalálót. Eötvös 62. sz. beadni. 2868

Házmaster,
ki szolgál teendőket is véggez, alkalmazást nyer a vasbutorgyárban. 2909

Egy
értelmes és szolid asszony vagy leány virág üzletbe felvétetik. Magos-u. 11. 2. ajtó. 2938

Egy
14—16 éves fiu fogtechnikus tanulóknak felvétetik. Kossuth-u. 25. laboratórium 2933

Ápolónők,
konyha és mosóházi lányok, mosó hetesek, a városi közkórházba felvétetnek. 2929

Kisasszony
fűszerüzletbe alkalmazást nyé. Szent Anna utca 55. 2920

Kifutó
fiu felvétetik Szabó és Vágó fűszerkereskedőhöz. Teleki utca 69. 2930

Takarítónő
kosztal felvétetik Kiss, Piac 58. I. em. 16. 2921

Egy
kifutó fiu vagy leány felvétetik. Dregán cipő szalon Király-u. 5. 2924

Mindenes
bejárónót keresek. Egyháztér 11 keresztépület. 2915

Veszek
kasznált diványokat, madracokat (mindenkor) Arany János 36. kárpitos műhely. 2943

Kosztot
és lakást keresek egyszerűbb háznál. Pénzváltó szabász, Piac utca 46. sz. 2919

Kosztosok
felvétetnek. Eb. d. vacsora 20 kor., Csillag u. 70. sz. 2914

Üzletszerzőket
keresek magas díjazással. Cim a kiadóban. 2940

Eladás

Eladó
malomberendezés és olajmalom felszereléssel. urvanót 2 mázas olaj elad. Felvilágosítást adnak Csapó utca 80. 2879

Eladó
Csapóker. Magyar-u. 8. sz. ház szőlő és gyümölcsös. Ertekezhetni a helyszínen 2913

Eladó
házak. Homds-utca 38 számu két szoba rökton elfoglalható. van 3 udvara. Ara potom százharminczes koronára Bercsényi utcán 93 számu 70.000 korona. Nyil-utca 76. számu. olcsó Márton Kálmán telepen. Dicsőf-utcán 23. 200 termő gyümölcs fával. házzal. 65 000 koronára birtokok eladók. Kisebb-nagyobbak — Pénzkölcsön is felvósítatják Patakv. Csapó-utca 10. 2936

Tűzhelvek
szép. urí erős. igen olcsón eladók Magos-utca 21. 2939

Kovácsműhely
berendezés előadó B6. vebbet Csapó utca 40. mértetés 2748

Eladó
azonnal szabadkézbe Szooszóló ut 11-a szám lakóház telekkel Dr Kálmán Jenő Budapest. Almass-tén 3. 48

Eladó
24 orszáros mértetű 30 kerekes kaptár. ábve. hető Haidvadház állomáson a páfvaudvan nál

Eladó
vizmentes bonnyvák. — eramofon. lemezekkel írodaberendezés. 46bb Péterv Piac 77. I. emelet balloldal közepudvar. 2942

Eladó
egy üvegaitó. egy foszni aittó. tek nélkül való. Tóth Márton Katz. telen 37. Közép-utca. 2926

Eladó
vőmenetű fűszerüzlet berendezéssel áruval elköltözés miatt Cim a kiadóban. 2927

Eladó
éuv. komót asztal. két szék. stéllási a butor lakással evvitt átadom. egy szoba fél konyha és félkamará. Rakovszkv-u. 3. 2917

Kénnorozó
gép szőlőhöz. alig használt eladó Péterfia 32 szám. hátul 2922

Euv
ui káparozó eladó — Emerich Helen. Turul vendéglő 3. szám. 2928

Eladó
egy szoba és konyha berendezés szép keményfa bu c. 2930

Eladó
Joston félszék kékakó aratógép eladó Timár utca 32. 2932

Vízhatlan
bonnyva. 150 négyzetméter. La minőség. alig használt. állapotban. Kávéházi. vendéglőt teraszra vagy géntakarnak alkalmas eladó Eröss Lajos utca 13. dőlben 12—2-iz. 2928

Eladó
könnvü. sára egy lovas. homokfutó. teljesen átjavított féderes kocsi. féderes ülés. kel. — Megtekinthető Péterv kocsivárban. tulajdonos Vár utca 8. szám. 2932

Bor
négy hektó jutányosan eladó Vár utca 8. sz. 2931

Irógép
eredeti Stolwer alig használt állapotban eladó. Debrecen. Telekv. utca 81 szám. 2934

Takaréktűzhelv
asztal alakú. eladó. — Arany János utca 2 I. emelet. 6. 2935

Homokkertenben
eladó méhai Bozzav Pál tulajdonút képező Öve da utca 7 és 9 számú ház a hozzátartozó 5000 mégvszögöl telekkel együtt. további a Hevvi Mihályné utca 11. számu 287 mégvszögöl területű szőlőföld. Az övökös meglízott ügyvéd dr. Kemény Victor Piac utca 34 szám 2931